

ΜΟΔΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Νικολαΐδης Νίκος, Πάνας Δημήτρης, Πετρίδου Ευαγγελία, Χατζόπουλος Αλέξανδρος,
Χριστοδούλου Ελένη

¹Γενικό Λύκειο Αριστοτελείου Κολλεγίου Θεσσαλονίκης

lykeio@aristotelio.edu.gr

Δρ. Κοκκίνου Ελένη¹, Παπαχρήστου Μαρία²

¹Φυσικός – Πληροφορικός, Αριστοτέλειο Κολλέγιο

ekokkinou@gmail.com

²Φιλολόγος, Αριστοτέλειο Κολλέγιο

mary.papa.christou@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Συχνά, παρατηρούμε την αλλαγή της ενδυμασίας ανάλογα με την ψυχολογική κατάσταση. Κύριος προβληματισμός της εργασίας αυτής είναι η εξέταση της επίδρασης της μόδας στην ψυχολογία. Ένα σημαντικό σημείο που μας απασχόλησε σ' αυτή μας τη διερεύνηση είναι η διαφοροποίηση της ενδυμασίας ανάλογα με το κλίμα κάθε περιοχής, καθώς και η διαμόρφωση της ανθρώπινης συμπεριφοράς σύμφωνα με τα πρότυπα της μόδας. Η ερευνητική μας δράση κινήθηκε στα εξής επίπεδα: Αρχικά, διανεμήθηκαν ερωτηματολόγια σχετικά με το πώς επηρεάζεται και διαμορφώνεται η μόδα ανάλογα με το κλίμα κάθε τόπου. Ταυτόχρονα, διερευνήσαμε την αμφίδρομη σχέση της μόδας με την ψυχολογία. Έπειτα, πάρθηκαν συνεντεύξεις από παιδιά της ηλικίας μας διαφόρων σχολείων, που είχαν ως κύριο θέμα το συσχετισμό της μόδας με την ψυχολογία και το κλίμα. Τέλος, σημαντικότερη ήταν και η βοήθεια της βιβλιογραφίας, αφού μέσα από έγκυρες πηγές ανέκνυψαν χρήσιμες πληροφορίες που αφορούσαν στην επίσημη ενδυμασία. Τα κυριότερα αποτελέσματα των ερευνητικών μας εργασιών έχουν ως εξής : Το μεγαλύτερο ποσοστό εφήβων αλλά και μεγαλύτερων ηλικιών δέχονται μια παράλληλη

αλληλεπίδραση τόσο από το κλίμα όσο και από την μόδα. Ειδικότερα, η διαφοροποίηση των ρούχων ανά περιοχή, λόγω των διαφορετικών συνθηκών που επικρατούν, φέρνει και αλλαγές στη μόδα. Παράλληλα, η προσωπική αντίληψη των εφήβων για την αισθητική υπερισχύει στο τρίπτυχο «κλίμα-μόδα-ψυχολογία». Μέσα λοιπόν από τις σχετικές έρευνες (βιβλιογραφικές και μη)και μέσα από το δείγμα των ερωτηματολογίων, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η μόδα μπορεί να επηρεάσει (θετικά ή αρνητικά) την ψυχολογία, αλλά και το αντίθετο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: *Μόδα, ψυχολογία, κλίμα*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αμφίδρομη αλληλεπίδραση ανάμεσα στη μόδα και την ψυχολογία των νέων. Πολλοί θεωρούν ότι είναι μεγάλη, εμφανής και έντονη, ενώ άλλοι θεωρούν ότι είναι παροδική και με μικρή διάρκεια. Για τη διερεύνηση του θέματος διανεμήθηκαν δύο ειδών ερωτηματολόγια που αφορούσαν το τρίπτυχο «μόδα-κλίμα-ψυχολογία». Ακόμα πάρθηκαν συνεντεύξεις, από παιδιά της ηλικίας μας με σχετικές ερωτήσεις. Από διάφορα άρθρα ανέκυσαν χρήσιμες πληροφορίες που αφορούσαν την ενδυμασία αναλόγως και σύμφωνα με τις περιστάσεις και το κλίμα. Επιπλέον, με μια σχετική διερεύνηση στο διαδίκτυο εμφανίστηκαν στοιχεία που επεξηγούσαν την συνύπαρξη του τρίπτυχου «μόδα-κλίμα-ψυχολογία». Ο Άνατολ Φρανς, γνωστός μυθιστοριογράφος, είχε πει: «*Αν ήταν δυνατόν -εκατό χρόνια μετά το θάνατο μου- να διαλέξω ένα βιβλίο, θα προτιμούσα να διάλεγα ένα περιοδικό μόδας- για να δω πώς ντύνονται οι γυναίκες. Γιατί αυτό ακριβώς το ντύσιμο των γυναικών θα μου πει περισσότερα πράγματα για την κοινωνία από όσα θα μου έλεγαν όλοι οι φιλόσοφοι και θεολόγοι*». (Κ.Ε., 2009)

Διαπιστώνουμε πως παρουσιάζονται διάφορες απόψεις που υποστηρίζουν την επίδραση της μόδας στην ψυχολογία καθώς και την επίδραση της ψυχολογίας στη μόδα. Αποδείχθηκε ότι η ψυχολογία, ως ένα σύνολο συναισθημάτων, μπορεί όντως να επηρεάσει, άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά τον άνθρωπο. Έτσι, και η μόδα με τις διάφορες τάσεις της μπορεί να αλλάξει ολοκληρωτικά την ψυχολογική κατάσταση των ατόμων. Βέβαια, σε ένα τομέα της μόδας, την ενδυμασία, εμπεριέχεται, όχι μόνο το στυλ και χρώμα του ρούχου, αλλά και οι πεποιθήσεις και η γενικότερη βιοθεωρία αυτών που τα φορούν. Ωστόσο, αυτό δεν είχε εξακριβωθεί, έως ότου ολοκληρώθηκε η διερευνητική μας εργασία.

Κύριος στόχος της εργασίας είναι να αποδείξουμε την απόλυτη αλληλεπίδραση μεταξύ της μόδας και της ψυχολογίας. Επιπρόσθετα, θέλαμε να επιβεβαιώσουμε την ανάλογη ενδυμασία παράλληλα με το κλίμα της κάθε περιοχής. Η προσέγγιση του θέματος γίνεται από την πλευρά μαθητών, προκειμένου να διερευνηθεί το θέμα σε σχέση με συνομήλικους αλλά και μεγαλύτερους. Ο προβληματισμός που διατυπώθηκε παραπάνω είχε ως βασικό ερώτημα την ερμηνεία της επίδρασης της μόδας στην ψυχολογία ή και το αντίθετο.

Με βάση τα αποτελέσματα της βιβλιογραφικής έρευνας υποθέσαμε ότι οι ενήλικες έχουν τελείως διαφορετικές απόψεις από τα παιδιά. Ωστόσο, ο αρχικός μας προσανατολισμός διαψεύστηκε από τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων. Αρχικά έγιναν κάποιες πρώτες εκτιμήσεις προτού βγουν τα αποτελέσματα από το δείγμα των ερωτηματολογίων. Βέβαια μόλις το 40% αυτών ίσχυαν, αλλά ακόμα και τα αρνητικά αποτελέσματα, παραμένουν αποτελέσματα.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα βασικά μεθοδολογικά μας εργαλεία ήταν οι βιβλιογραφικές έρευνες, καθώς και τα ερωτηματολόγια και οι συνεντεύξεις. Η επιλογή τους έγινε με κριτήρια που αφορούσαν την καλύτερη εύρεση αποτελεσμάτων στον τομέα «Μόδα και Ψυχολογία». Η εργασία μας ακολούθησε τα εξής βήματα: Πρώτα από όλα χωρίστηκαν οι εργασίες σε ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις και βιβλιογραφικές έρευνες. Τα ερωτηματολόγια περιείχαν ερωτήσεις που είχαν ως σκοπό την επιβεβαίωση των αρχικών μας υποθέσεων, ότι δηλαδή οι ενήλικες έχουν διαφορετικές αντιλήψεις από τους ανήλικους σε ό,τι αφορά στο προαναφερόμενο τρίπτυχο. Αυτά περιελάμβαναν δύο μέρη: την αλληλεπίδραση μόδας – ψυχολογίας καθώς και την επίδραση του κλίματος στη μόδα. Επίσης, οι συνεντεύξεις είχαν ερωτήσεις που απευθύνονταν σε μαθητές, με σκοπό την απόδειξη της επίδρασης της μόδας στην συμπεριφορά τους.

Αρχική επιδίωξή μας ήταν να ερευνήσουμε τις επιρροές της μόδας σε κορίτσια και αγόρια ηλικίας δεκαπέντε με δεκάξι χρονών. Για το λόγο αυτό συντάξαμε και μοιράσαμε στους συμμαθητές μας ένα ερωτηματολόγιο σχετικό με τη μόδα. Πρώτιστος σκοπός των ερωτηματολογίων ήταν να εξακριβώσουμε εάν η μόδα επηρεάζει στον ίδιο βαθμό αγόρια και κορίτσια και αν οι τάσεις της μόδας συνδέονται με τις κλιματολογικές συνθήκες, π.χ. αν το κλίμα της κάθε περιοχής επηρεάζει τον τρόπο σκέψης για την επιλογή κατάλληλων ρούχων και υποδημάτων. Επίσης, προσπαθήσαμε να επεξηγήσουμε την επίδραση του σωματότυπου στον τρόπο σκέψης και προσέγγισης της μόδας. Αυτό σημαίνει ότι ένα άτομο το οποίο έχει επιπλέον κιλά δυσκολεύεται να βρει ρούχα που να του αρμόζουν είτε σε μέγεθος, είτε στο να επιδεικνύουν τα πιστεύω του ατόμου αυτού. Επιπρόσθετα, αναζητήσαμε αν η πιστή υποταγή στη μόδα οδηγεί σε μια αίσθηση ανωτερότητας καθώς και αν οι τάσεις των νέων είναι υπαίτιες για τον σημερινό υπερκαταναλωτισμό. Ακόμη, επιχειρήσαμε να βρούμε αν τα

χρώματα των ρούχων επηρεάζουν την ψυχολογία των ανθρώπων. Επιπλέον, αποδείξαμε αν ισχύει το ρητό «είσαι ό, τι φοράς» ή θα πρέπει να εμβαθύνουμε για να βρούμε τον χαρακτήρα των ανθρώπων καθώς και αν οι άνθρωποι πιστεύουν στα «τυχερά» και «γρουσουζικά» ρούχα. Κάτι άλλο που ανακαλύψαμε είναι το αν η μόδα έχει γίνει εμμονή, και επίσης αν οι «απελευθερωμένοι» ως γνωστόν άνθρωποι χρησιμοποιούν συγκεκριμένο τρόπο ένδυσης. Τέλος, κληθήκαμε να ρωτήσουμε για το αν υφίσταται θέμα θρησκευτικής θεώρησης της ενδυμασίας και αν η μόδα απεικονίζει την σημερινή κουλτούρα.

Η ερευνητική ομάδα δουλεύοντας με μεθοδικότητα αξιολόγησε τις απαντήσεις και κατέληξε σε συμπεράσματα που δείχνουν τη στενή σχέση της μόδας με την ψυχολογία των νέων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

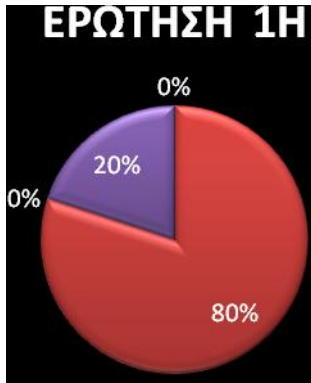
Σύμφωνα με το δείγμα των ερωτηματολογίων και τις συνεντεύξεις που πάρθηκαν προέκυψαν κάποια αποτελέσματα. Αρχικά λοιπόν, ζητήθηκε να αποδείξουμε τις αντιλήψεις και τις πεποιθήσεις των νέων στο θέμα της μόδας. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο ποσοστό των ενηλίκων θεωρούν ότι η μόδα επηρεάζει την ψυχολογία ενός ατόμου. Ωστόσο όλοι οι έφηβοι αλλά και το 50% των ενηλίκων πιστεύουν πως ο χαρακτήρας ενός ατόμου εκφράζεται από την ενδυμασία του.

Επίσης, διαπιστώθηκε ότι ένα άτομο το οποίο έχει επιπλέον κιλά δυσκολεύεται να βρει ρούχα που να του αρμόζουν είτε σε μέγεθος, είτε στο να επιδεικνύουν τα πιστεύω του ατόμου αυτού. Η πλειοψηφία των νέων στο ερώτημα για το αν τα πολύχρωμα ρούχα τονίζουν την ψυχολογία και την αυτοπεποίθηση των ατόμων αλλά και το αντίθετο (για τα σκουρόχρωμα ενδύματα) ήταν σαφώς θετική κατά το 75%.

Σήμερα, στον εικοστό πρώτο αιώνα, οι τάσεις των νέων έχουν καταλυτικό ρόλο στον αυξανόμενο καταναλωτισμού που μαστίζει στις μέρες μας. Επιπλέον 80% των ανδρών πιστεύουν πως φορώντας μοδάτα ρούχα πλησιάζεις ευκολότερα μια γυναίκα. Το ίδιο ακριβώς ισχύει και για το άλλο φύλο. Το 90% τονίζει ότι κάθε περίπτωση επιβάλει και μια διαφορετικότητα στην ενδυμασία. Τέλος, το 65% των νέων πιστεύουν ότι η δύναμη της μόδας είναι αδιαμφισβήτητα μεγάλη και διαχρονική.

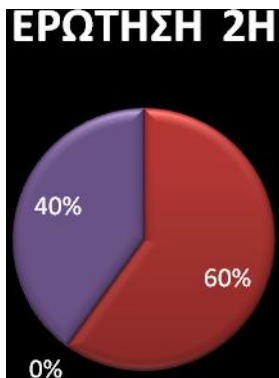
Οι βασικότερες 3 ερωτήσεις ήταν οι εξής:

1) Πιστεύετε ότι η μόδα επηρεάζει την ψυχολογία;

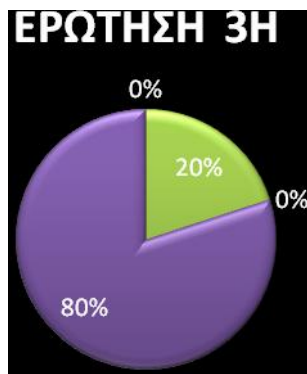
Όπως φαίνεται και στο σχήμα το 80% των ανθρώπων απάντησε θετικά ενώ το υπόλοιπο 20% απάντησε αρνητικά.

2) Πιστεύετε ότι η μόδα επηρεάζεται ανάλογα με το κλίμα της κάθε περιοχής;

Σε αυτό το σχήμα φαίνεται πως πληοψηφία (60%) απαντά θετικά ενώ η μειοψηφία (40%) αρνητικά.

3) Πιστεύετε στα «τυχερά» και «γρουσουζικά» ρούχα;

Σ' αυτή την ερώτηση οι άνθρωποι που απάντησαν με «όχι» ήταν περισσότεροι (80%) από αυτούς που απάντησαν «ναι».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων οδηγηθήκαμε σε χρήσιμα συμπεράσματα. Καταρχάς οι περισσότεροι άνθρωποι πιστεύουν ότι η μόδα επηρεάζει (θετικά ή αρνητικά) την ψυχολογία τους και πως οι κλιματολογικές συνθήκες μεταβάλλουν και τις τάσεις από περιοχή σε περιοχή. Από τις σχετικές έρευνες διαπιστώθηκε ότι ο χαρακτήρας ενός ατόμου, δηλαδή ο τρόπος συμπεριφοράς του διαφαίνεται και από την ενδυμασία του καθώς και από το σωματικό βάρος. Αυτό συμβαίνει, αφού κατά καιρούς η μόδα αναφέρεται σε αδύνατους σωματότυπους και νεαρά άτομα που δεν ανταποκρίνονται σε αυτά τα σωματικά πρότυπα επηρεάζονται σε μεγαλύτερο βαθμό αρνητικά στην ψυχολογία τους: δεν μπορούν να ακολουθήσουν τη μόδα, αισθάνονται μειονεκτικά ανάμεσα στους «μοδάτους» συνομηλίκους τους και σε ακραίες περιπτώσεις κλείνονται στον εαυτό τους και στο σπίτι τους γιατί δεν αντέχουν τη διαφοροποίηση.

Ακόμα, διαπιστώθηκε ότι τα μαύρα ρούχα προσδίδουν θλίψη και μελαγχολία στο άτομο, αντίθετα από τα ανοιχτόχρωμα που τονώνουν την αυτοπεποίθηση και εκφράζουν χαρά στους ανθρώπους. Με βάση τις συνεντεύξεις που πάρθηκαν από τους μαθητές της ηλικίας μας παρατηρήθηκε ότι οι έφηβοι ηλικίας 15-19 ακολουθούν τα πρότυπα της μόδας, σε συνδυασμό με το γούστο τους και τις τάσεις της. Επιπλέον, η πλειοψηφία των ανθρώπων επισημαίνουν ότι πλησιάζουν ευκολότερα έναν άντρα ή μια γυναίκα με κύριο κριτήριο τον τρόπο ενδυμασίας του, ότι δηλαδή επηρεάζεται ο τρόπος σκέψης του εξαιτίας της εξωτερικής του/της εμφάνισης.

Παράμετροι του θέματος «Μόδα και Ψυχολογία» τα οποία αφορούν το σχολείο και τις κλιματολογικές συνθήκες, τονίζουν την άποψη πως η βερμούδα απαγορεύεται στο μαθησιακό χώρο, βάση του κώδικα δεοντολογίας, γεγονός που αποδοκιμάζεται από τους μαθητές. Επίσης, ότι η ενδυμασία των μαθητών στο σχολείο χρειάζεται να είναι ευπρεπής, σύμφωνα με τους θεσμούς του σχολείου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(Κ.Ε., 2009) Ντένη Βαχλιώτη, Παρασκευή 17 Ιουλίου 2009 , «Βιβλιοθήκη-Καταφύγιο θηραμάτων», Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=64498>

(B.W.,2011) Business Woman, 10 Ιανουαρίου 2011, Από τη Βάσω Πατεράκη Image Consultant Σύμβουλος Επικοινωνίας

<http://www.businesswoman.gr/lifestyle/moda/3401-2011-01-10-10-41-41>

(T.A.W.,2009)Tell a Woman, Ανασύρθηκε το 2009 από:

<http://www.tellawoman.gr/article.php?articleId=1505>